

san duurunan - nimòrò 50
awirili kalo - san 1976

bp 24
bamakò
mali

dòròmè 4 — ccp : 0155

Kibaru

a bè bò mali kibarudiso ka yamaruya kònò

samiyè surunyana

ni aw ye waga ni
gungurun bèe bò
fòro la.
aw kana nyinè
bagannògò donini kò.
zuwèn kalo la,
aw b'o yèrèkè
ka bulukuli ni
hèrèsili daminè

n'i ye min nyèsigi bi,
i b'o tònò bò sini.

mamadu yusufu sise

ni sanji fòlòw binna,
ni cikèla min y'i sigi
ko wuli tuma ma se,
o ni nimisa don
suman ladon tuma.

umaru danbele
bunumashikòròso

tiga	k'a ta zuwèn kalo tile fòlò f'a tile 30
kèori	k'a ta zuwèn kalo tile fòlò fo zuluye kalo tile I5
nyè	k'a ta mè kalo tile I5 fo zuluye kalo tile I5

n'aw ye
nin danni waati ninw matarafa,
n'aw ye
kòròshiyènni daminè joona,
a ka ca a la.
aw n'aw ka sègèn tònò ye.

(a kunnafoni bè nyè 2 ni nyè 3 la)

danni

danni ka kan ka kè joona. sunw bè caya ni foro danna juruden fè, dannisiraw ni dannidingèw jate bè se ka minè forotigi fè. juruden fè danni tè sabati, n'aw ma foro labure ani ka hèrési konyuman, n'aw ye dannisiraw furancè bila, i n'a fò an

samiyè su

b'a nyini aw fè cogo min, aw ka sumanw wuli cogo bè nyè, k'a d'a kan, finyè bè folokofalaka yòrò sòrò aw ka sumanjuw ni nyögòn cè. aw kana dannidingè dunya fo k'a dama tèmèn, aw kana sumansi danta caya nyögòn kan dingè kònò.

juruden fè danni, wali sira fè danni, wali masin na danni bè kòròshiyènni, ni yugurili ni kòròbarili nògòya dabajana na. a bè tubabundògò donni nògòya foro la, a bè hali suman kari nògòya aw bolo.

kòori :

dannisiraw furancè : santimètèrè 80
dannidingèw furancè : santimètèrè 30

nyò :

dannisiraw furancè : santimètèrè 80
dannidingèw furancè : santimètèrè 60

tiga :

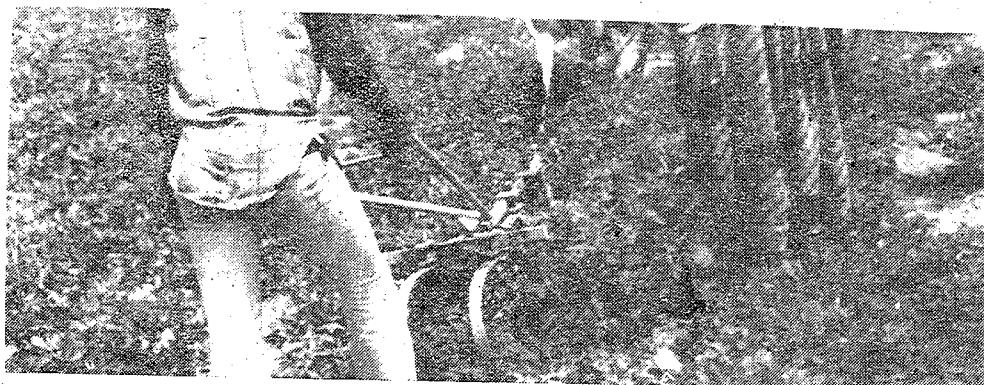
dannisiraw furancè : santimètèrè 60
dannidingèw furancè : santimètèrè 15

kòròshiyènni

kòròshiyènni bè kè ni dabankurunin ye. a bè kè ni dabajana fana ye. a nafa ka bon, bawo binw bè sumanw laafu, ka dugukolo nafama yòrò ta. ni bin cayara foro kònò, sumanjuw tè nògò bérè sòrò u kérè fè.

bin kun tigèli tè kòròshiyènni ye, sènèkè-la nyuman bè bin tigè fo a dilli la. o kò, a b'a yèrèkè tile la. o de b'a to ni bin tè nugu yòrò sòrò foro kònò. kòròshiyènni caya n'a cayabaliya bè bò bin wuli cogo la foro kònò.

kòròshiyènni nafa ka bon, k'a d'a kan, nògò kè kun tè ka bin juguw lahinè foro kònò.

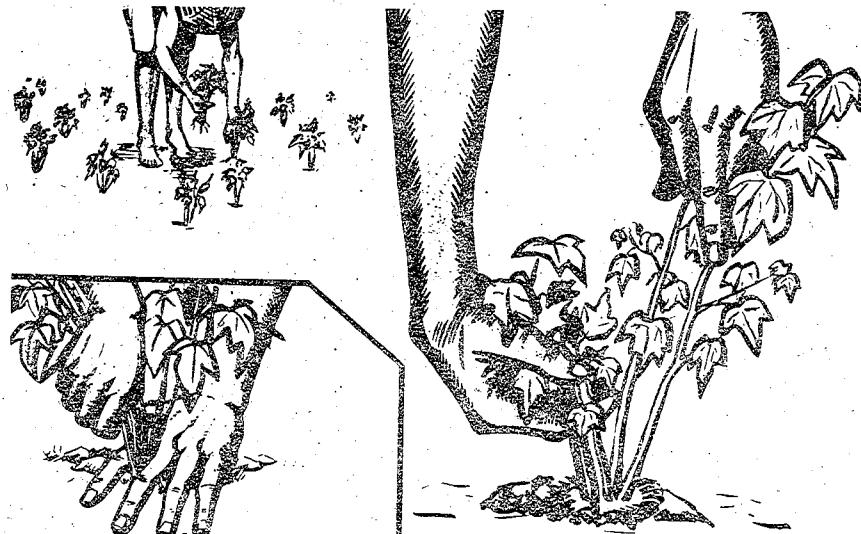

yugurili

n'aw ye dugu yuguri suman sunw jukòrò, finyè bè don konyuman dugukolo lo, funteni ni sumaya fana b'a labò. yugurili bè se ka kòròshiyènni jòyòrò ta, ni binw ma caya, awa n'u ma janya.

Jrunyana

farali

kòròshiyènni, yugurili, nin fèn fila in bée bè kè ni dabajana ye, nka o k'a sòrd, aw ye juruden fè danni, wali sira fè danni, wali masin na danni matarafa dè.

baara ninw bée nafa ka bon, aw bée bin kèle, aw b'a ka dugukolo baara fo k'a mageya, awa aw bée dò bò sumanjuw ka degun na. o b'a to finyè bée don konyuman dugukolo

sumanju dòw tè sòn bòkaturu ma. o bée, i n'a fò, kòori ni maanyò. nka bòkaturu tè fèn tinyè dòw ye, i n'a fò, nyò ni malo.

nin de sababu la, kòorisènèla ka kan ka segin kòori danni kan joona, nii kòorijuw wuli cogo ma nyè foro kònd, nyòsènèla fana bée se ka segin a ka danni kan, nka ale kunna ka di ni kòorisènèla ye. bawo, nyò fara tuma, nyò bée turu. o tè fosi tinyè a ye.

farali b'a to, sumanjuw tè nyògòn degun. ni sumanju lafiyara, a bée den kosèbè. farali kò fè, aw bée se ka kòròshiyènni wèrè kè, ni bin bée foro la, ka tila, ka tubabunògò don.

la, ji tè sigi k'a dama tèmèn foro kònd, funteni ni sumaya ni ndògò bée dugu labò sumanju kòrò.

mamadu yusufu sise

balikukan dugubaw

ka bò jatawali

dòw b'a jira ko balikukan ye cikèlaw dòròn de ka ko ye. nyarelakaw ka balikukanso dun tè kungo kònd kalanso ye dè.

o tuma, olu' ka kalan bée kun jumèn na ? nyininkali don, juguman tè, n'i y'a ye, ne ye nin nyininkali kè, a bée mògò caman nyè na ko mògò wèrè man kan ka kalan in kè, ni cikèlaw tè. ibèrèhima danbèlè

n'i bée kan fò, n'i tè se k'a sèbèn, hali bi i t'o kan dòn, hali n'i b'a dòn, o dònnye dòkajè ye, dòkajè don, bawo. kan kelen in kònd, bée ka fòta bée kè birisanyagami ye. sariya tè yen, min bée mògò wajibiya k'u ka fòtaw damakènyè. o de sababu la an ka kanw sèbènni n'u

kalanni wajibiyalen don bi maliden bée kan, kalannenya t'o la, kalan-baliya t'o la, kungo kònd mògòya t'o la, duguba kònd mògòya t'o la.

o tuma nyarela balikukanso ka kalan bée an ka kanw dònnye de kan, n'u ye balikukan fara u ka kan dònnye kan, u na se ka bamanankan fò, k'a sòrd u ma tubabukan bila a la. o ye fèn ye, fèn min n'a ka gèlèn kòsèbè duguba kònd mògòw ma. o de kòsòn an ka kanw sara dugubaw kònd sisán, barisa bée bée wara kan de fò, nyarelakaw ka kalanso dayèlenni b'o de jira hakilima bée la duguba kònd.

a bée minw nyè na ko mògò wèrè man kan ka kalan in kè, ni cikèlaw tè, olu' fililen don. n'an t'a fè an ka nyènamaya ka kè ntonso ta nyògòn si ye kònd ni wara cè la,

kònò

an k'an cèsiri on ka kanw kalanni fè.

o de hamina kelen kòsòn, an ka gófèrènamen y'a nyini balikukan-soba fè, a k'a lajè, ka fèerè tigè, walasa an ka kanw bée se ka kalan cogo min na an ka lakòlisow la. tubabukan ye walikan de ye, an tè se k'a dòn, i n'a fò tubabu yèrè. o la, n'an b'a fè an ka nyininiwakasiro sòrd on ka an ka kanw kalan k'u dòn.

o de sababu kelen na, kibaru bée kalan kucala lakòlisow la sisán. an miiri b'a la fana, yanni sán dama dòw cè, kanw kalanni n'u sèbèn cogo sariyaw na kè lakòlikaramògò kun, sani u ko tila u ka kalan na.

nin ye fèn ye, fèn min b'a jira ko bée ka kan kalan in na, bawo ji dòn, so dòn, yèrè dòn ka fisa ni nin bée ye.

jan to yèrè la kòrò ko ka nyi: fura bée n'a ka bana furakèta don ka bò buku

n'ba nyini kibarudiso nyémögòw ni hadamadenya nyétaa sèriwusida nyémögòw fè, u ka jè, k'u fanga kè kelen ye, ka gèlèya kèlè, min bë furakisè feere cogo kan, an ka kungodaw la julaw fè. fura bée n'a ka bana furakèta don. julaw tè fosi fè n'u ka jufada tè.

ni kunkolo dími y'i minè, n'i sera julaw ma ko i bë kunkolo dími fura nyini, hali n'o y'a sòrò kònò dími fura de b'u bolo, u b'a fò i ye ko nin furakisè min filè nin ye, o bë bana caman nyè dè, a bë kònò dími nyè, a bë farigan nyè, a bë kunkolo dími fana nyè, k'a sòrò a tè fosi nyè, ni kònò dími tè.

o tuma, aw k'a fanga kè kelen ye, ka fura minw bë nin banaw nyè, k'olu sèbèn kibaru nata kònò.

nolo jara

jè o jè, i bë mògò laadiriw sòrò, i bë mògò kuntanw sòrò. ni mògò kuntanw cayara jè min kònò, olu bë tòw tògò tinyè, k'u ka baara nyumanw dùn bògò la. o de kòsòn an b'a nyini, aw fè, a y'a kòlòsi furakisè feerèla ninw na. furafeere yamaruya bë minw bolo, olu ni an ka furafeere yòròba, n'o ye faramansin ye, bolo bë nyògòn bolo. a tòw bëe ye manamana mògò ye, u bë fura suguya bëe feere, awa u bë nyèci bëe fò u ka fura feeretaw la.

n'aw bë yòrò la, yòrò min ka jan dòkòtòròso la, n'aw t'a fè fana, nin mògò fòlenw ninw k'aw sòrò k'aw tinyè, aw bë se ka fura maralan dò dila k'o bila aw bolo kòrò. o furaw maralan ka kan ka datugu konyuman walasa denmisènniw ka na u ta aw nyinama, ni fura minw banna aw ka fura maralan kònò, aw b'o nòna wèrèw san joona.

mun ni mun bë sòrò fura maralan in kònò ?

- asipirini kisèw (kunkolo dími fura)
- niwakini kisèw ani niwakini ji (sumaya bana furakèlan).

- safunè ji (joli ko fura)
- joli fura, n'o ye furaji bilenman ye.
- kòrimugu.
- fini min bë kè ka joli siri.
- mana min bë nòrò joli da la.
- kònòja fura wali ganidan.
- sògòsògò fura.
- kutunin ncinin.
- safunè.
- fura mugu min bë kè joli da la.
- nin fura ninw-santa bë sòrò an ka galodugu kelenkelenna bëe kònò. aw b'u sòrò an ka faso faramansinw la.
- nka a kana to ka fura ta a diyanye kòsòn. o tuma laadilikan dama dòw filè nin ye :

- aw man kan ka fura ta abada aw kunfè, bawo fura ta ko juguya bë se ka bana juguya.
- muso kònòma man kan ka to ka fura ta, ka sòrò dòkòtòrò wali mògò faamuyalen m'tò fò a ye.
- ni kunkolo dími, wali farigan, wali kònò boli bë k'aw tòrò, aw kana sigasiga ka taa a nyèfò dòkòtòròso baarakèlaw ye.
- aw ye nin to aw hakili la : bana kumbèn ka fisa ni bana furakèli ye. o tuma, aw y'aw ji ja ka kè mògò saniyalen ye sanga ni waati bëe la. aw ye dumuni nyumanw dun, aw ye denmisènniw kòlòsi kosèbè.

fulakanmènnaw ka yòrò:

mergi

mennaadò fulfulde fuadàta baasi, barke mun timmata.
tinnoden, titen timtod'en tiref faa tiid'a tinndini nyakata.
nyalooma e jamma fu tawe jannde kinnid'en.
kebbinirod'en ndarde anndal faa keben ardagol.
gooto men fu golla bañal d'o hettina.
heddo e ngoonga, heba hinnaade hajumun.
hokke dawla e darja, hootana yinbe mun.

yiye - yiðe - yime - yirwira danmbe mawbe mun.
muyno, muuyee mulo dawla iwdi mun.
iwde-e sad'a e sad'eende laato sugulla mun.
suyde, sureede, e sutura, laato sifaaji mun.
munyal, muuminaaku e moolaade laatoo manojo mun.
marsi, majjere, masiiba, laatoo mbodaaaji mun.
mboofii, mbonki e mbunndan wod'a mokku mun.
noote naate e boloodé puad'on jannude.
jeunge jannama janno heddo e kunpa mon.
kuðbon foyre kuðindiinde kordon laabi mon.
laabaniikan wiide laawol pulaaku fuuraata.
pullo nand'o fu, naana e galle mun.

ganndo golle ngonand'o jannude haalamun.
halo heba hakkile holtana yinbe mun.
yiði mun e laawol diina dillina ðernde mun.
beyda soobe heba sornaade nder neema aljennaaji.
heddo e jannata, mi jowti on fulbe.

buraahima bookari amadu barke
taani barkiinad'o amadu barke mo barke
tiiga e becce mun